

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ

КУЛЬТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ХХІ СТОЛІТТЯ

**Матеріали всеукраїнської науково-теоретичної
конференції молодих учених**

23–24 квітня 2020 р.

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ АСИСТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ СТРУКТУРАХ

Згідно з останніми даними кількість осіб з інвалідністю в Україні перевищує показник 2,5 млн., майже 9 млн. людей пенсійного віку. За статистикою, оприлюдненою ВООЗ по всьому світу близько одному мільярду людей потрібен принаймні один асистивний засіб (від органайзера для пігулок до спеціальних комп'ютерних програм тощо). Ці дані говорять нам про те, що впровадження асистивних технологій у діяльність документно-інформаційних структур є нагальною потребою.

У 2006 році було прийнято «Конвенцію ООН про права людей з інвалідністю». Вона стала першим юридичним документом щодо мінімальних стандартів, яких мають дотримуватися країни за для забезпечення громадянських прав людей з особливими потребами. У стандартних правилах забезпечення рівних можливостей підкреслено важливість асистивних технологій, а державам запропоновано сприяти їх впровадженню та використанню. У 2009 році Україна також ратифікувала цей документ, завдяки чому зараз відбувається поступове переорієнтування політики у профільних міністерствах та органах.

Термін «асистивні (допоміжні) технології», який зустрічаємо в «Конвенції ООН про права людей з інвалідністю», охоплює великий спектр допоміжних засобів та послуг для людей з особливими потребами, завдяки яким з'являється можливість підвищення функціональних можливостей таких особистостей. Допоміжні технології дають людям з особливими потребами можливість бути більш продуктивними, незалежними, отримувати освіту та інформацію. Адже за останні десятиліття ставлення світу до людей з інвалідністю змінюється. Головним завданням держави та суспільства стає не

тільки забезпечення соціального захисту, але й створення умов для повноцінного життя та самореалізації.

В Україні 1 серпня 2012 року Постановою Кабінету Міністрів було затверджено Державну цільову програму «Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів» на період до 2020 року. Одним із пунктів програми є «забезпечення доступу людей з інвалідністю до об'єктів громадського та цивільного призначення, благоустрою, транспортної інфраструктури, дорожнього сервісу, транспорту, інформації та зв'язку, а також з урахуванням їх індивідуальних можливостей, здібностей та інтересів – до освіти, праці, культури, туризму, фізичної культури і спорту». Станом на початок 2020 року можемо констатувати, що програму в повному обсязі не виконано.

Для українських бібліотек, архівів та музеїв актуальними проблемами є відсутність пристосування будівель установи до потреб користувачів/відвідувачів, а також програмних, електронних, механічних та інших засобів та технологій, які було б розраховано на людей з фізичними, сенсорними та когнітивними порушеннями.

Треба окреслити важливу проблему, яка стосується неспеціалізованих інформаційно-документних структур, які сьогодні просто не можуть дозволити собі встановлення не лише пандусу, але й програмного та технічного забезпечення, орієнтованого на особливі потреби користувачів. Головним чинником такої ситуації постає недостатність державного фінансування на дані потреби. А оскільки згідно чинного українського законодавства, бібліотеки, архіви та музеї – це неприбуткові установи, які фінансуються з державного чи місцевого бюджетів, то виникає ефект замкненого кола.

Зауважимо, що у світовій практиці увагу звернено на розвиток рішень, які давали б змогу людям з особливими потребами працювати з засобами вводу та виводу інформації у різноманітних документно-інформаційних структурах. В Україні лише кілька спеціалізованих бібліотек мають потрібні

технології роботи користувачів з особливими потребами з інформацією, які, нажаль, уже застаріли.

Одним з варіантів вирішення проблеми впровадження асистивних технологій у вітчизняних документно-інформаційних структурах нині стає проєктна діяльність. Завдяки існуючим грантовим програмам у бібліотек, архівів та музеїв з'являється можливість розширити коло користувачів і відвідувачів і створити умови для задоволення їх особливих потреб. Проте часто назаваді стає недостатній рівень культури підготовки проєктних заявок для отримання грантів документно-інформаційними структурами, що веде до примарної можливості отримання потрібного фінансування. Виходом з ситуації є освоєння та впровадження технологій проєктного менеджменту, як важливої складової інформаційного виробництва документно-інформаційних структур, та пошук напрямів ефективної реалізації проєктної діяльності щодо впровадження асистивних технологій.

<i>О. О. Косачова</i> ФІЛЬМ-БІОГРАФІЯ НА РУБЕЖІ ХХ І ХХІ СТ.	157
<i>А. В. Посашкова</i> ЕВОЛЮЦІЯ ДИТЯЧОГО ФЕНТЕЗІ (НА ПРИКЛАДІ «ГАРРІ ПОТТЕР...» І «ХРОНІКИ НАРНІІ...»)	158
<i>І. Б. Первишева</i> РЕЖИСУРА МОНТАЖУ В СУЧАСНОМУ АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ В МЕЖАХ ПОСТНЕКЛАСИЧНОЇ ПАРАДИГМИ	160
<i>Ю. В. Мартыненко</i> РАКУРС ЯК ВИРАЗНИЙ ПРИЙОМ КІНОЗОБРАЖЕННЯ	161
<i>А. А. Листопад</i> СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ ХАРКОВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ МЕДІЙНОГО РИНКУ	162
<i>В. В. Жуков</i> ТИПОЛОГІЯ ЗАСОБІВ ЕКРАННОЇ ВИРАЗНОСТІ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ «РЕАЛІТІ-ШОУ»	164
<i>О. О. Вербін</i> РОЛЬ ЕТНІЧНОГО УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА В КЛІПАХ СУЧАСНИХ ВІТЧИЗНЯНИХ ВИКОНАВЦІВ	165
<i>У. А. Колякіна</i> БЛОГГІНГ ТА ЖУРНАЛІСТИКА: ШЛЯХИ ПЕРЕТИНУ	166
<i>А. С. Харламенко</i> ПОНЯТИЕ ЦЕНЗУРЫ В СРЕДСТВАХ МАССОВОЙ КОММУНИКАЦИИ НА ПРИМЕРЕ СОЦСЕТИ ИНСТАГРАМ	167
<i>О. С. Хінчик</i> ДИТЯЧИЙ КОНТЕНТ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ. НАЯВНІСТЬ РЕКЛАМИ У ВІДЕО ДЛЯ ДІТЕЙ.....	169
<i>О. В. Мусенко</i> ЖАНР «MASH UP» ЯК ПРИКЛАД СУЧАСНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВІРТУАЛЬНОЇ АУДІОВІЗУАЛЬНОЇ ПРИРОДИ ВІДЕОХОСТИНГУ.....	170
<i>Д. О. Мельникова</i> СТАНОВЛЕНИЕ КОЛЛАПСАЛЬНОЙ ЭСТЕТИКИ.....	171
<i>В. В. Пухареv</i> РИСУНОК У ТВОРЧОСТІ ВІКТОРА ГОНТАРОВА ТА ЙОГО УЧНІВ.....	172

СЕКЦІЯ:
ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА, АРХІВНА СПРАВА
В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

<i>Н. С. Тюркеджи</i> ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ АСИСТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ СТРУКТУРАХ	174
<i>Т. В. Сидоренко</i> ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК РЕПУТАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ БІБЛІОТЕК	175
<i>О. В. Зубренко</i> ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ МЕДІА- ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ В БІБЛІОТЕКАХ УКРАЇНИ.....	176
<i>Н. А. Коржик</i> ІМЕРСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БІБЛІОТЕКАХ	177
<i>М. О. Шевченко</i> МІЖВІДОМЧА СПІВПРАЦЯ - ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО ОЦИФРУВАННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ	179